

سۇئال

مەن بۇ يىل ئايالىم بىلەن ھەجگە بارغان ئىدىم، بىز ئەبۇ زەبىدىن جىددىگە قاراپ ئۇچقان، ئايروپىلان باشقۇرغۇچى مۇسۇلمان ئەمەسكەن، ئۇ بىزگە 45 مىنۇتتىن كىيىن ئېھرام كىيىش ئۈچۈن بەلگىلەنگەن ئورۇننىڭ ئۇدۇلىغا يېتىپ كېلىدىغانلىقىنى بىلدۈردى، ئەمما بۇ ۋاقىت توشقاندىن كىيىن مېقاتتىن ئۇدۇلىغا كەلگەنلىك توغرىسىدا خەۋەر قىلمىدى. بىز ئايروپىلاندىكى كىشىلەرنىڭ تەلپىيە ئېيتقان ئاۋازىنى ئاڭلاپ، ئېھرامغا كىردۇق، بۇنىڭ ئۈچۈن بىزگە قان (جازا) كېلەمدۇ كەلمەمدۇ؟. بۇ ھەقتە چۈشەنچە بېرىشىڭلارنى سورايمەن.

تەپسىلىي جاۋاب

بارلىق گۈزەل ماختاشلار ئالەملەرنىڭ پەرۋەردىگارى بولغان ئاللاھقا خاستۇر. پەيغەمبىرىمىز مۇھەممەد ئەلەيھىسسالامغا، ئۇنىڭ ئائىلە تاۋابىئاتلىرى ۋە ساھابىلىرىغا ئاللاھ تائالانىڭ رەھمەت سالاملىرى بولسۇن.

سىلەر مېقاتتىن ئۆتۈپ بولغاندىن كىيىن ئېھرامغا كىرگەن بولساڭلار، سىز ئۆزىڭىز ئۈچۈن بىر قوي ۋە ئايالىڭىز ئۈچۈن بىر قوي ئۆلتۈرۈپ، مەككىدىكى كەمبەغەللەرگە تارقىتىپ بېرىشىڭىز ۋاجىپ بولىدۇ.

"بېھى ئېنىسكلوپېدىيىسى" 22-توم 140-بەتتە مۇنداق بايان قىلىنغان: بەلگىلەنگەن ئورۇندىن (يەنى مېقاتتىن) ئېھرامسىز ئۆتۈپ كەتكەن كىشى مۇمكىن بولسا بەلگىلەنگەن ئورۇنغا قايتىپ ئېھرام كىيىپ كەلسە ئۆلىمالارنىڭ بىرلىككە كەلگەن قارىشى بويىچە ھېچ گۇناھ بولمايدۇ. چۈنكى ئۇ كىشى ئېھرام كىيىشكە بۇيرۇلغان جايدىن ئېھرام كىيىپ كەلدى. ئەمما مالىكى ۋە ھەنبەلى مەزھەب ئۆلىمالارنىڭ قارىشىدا، بەلگىلەنگەن ئورۇندىن (يەنى مېقاتتىن) ئېھرامسىز ئۆتۈپ كەتكەن كىشى بەلگىلەنگەن ئورۇنغا قايتىپ بېرىپ ئېھرام كىيىپ كەلسۇن ياكى ئۆز ئورنىدىن ئېھرام كىيسۇن ئۇ كىشىگە ئوخشاشلا قان (جازا) ۋاجىپ بولىدۇ.

شەيخ ئىبنى باز رەھىمەھۇللاھىدىن: ھەج-ئۆمرە قىلىش ئۈچۈن مېقاتتىن ئېھرامسىز ئۆتۈپ كەتكەن كىشىنىڭ ھۆكۈمى قانداق بولىدۇ؟ دەپ سورىغاندا، شەيخ جاۋاب بېرىپ: "ھەج-ئۆمرىنى مەقسەت قىلىپ كەلگەن كىشىنىڭ مېقاتتىن ئېھرامسىز ئۆتۈپ كېتىشى توغرا بولمايدۇ، ئەگەر مېقاتتىن ئېھرامسىز ئۆتۈپ كەتكەن بولسا، ئارقىسىغا يېنىپ بېرىپ مېقاتتىن ئېھرام كىيىپ كېلىدۇ، ئەگەر ئۇنداق قىلماي ئۆتۈپ كەتكەن ئورۇندىن ياكى مەككىگە يېقىن جايدىن ئېھرام كىيسە، كۆپچىلىك ئۆلىمالارنىڭ قارىشىدا ئۇ كىشىگە قان قىلىش (جازاسى) كېلىدۇ. چۈنكى ئۇ كىشى بەلگىلەنگەن ئورۇندىن ئېھرام كىيىشتىن ئىبارەت بولغان ۋاجىپ ئىشنى تەرك قىلدى، شۇنىڭ ئۈچۈن ئۇ كىشىمەككىدە بىر قوي ئۆلتۈرۈپ شۇ يەردىكى كەمبەغەللەرگە تارقىتىپ بېرىدۇ،" دېگەن. ["شەيخ ئىبنى باز پەتىۋالار توپلىمى" 17 - توم 9-بەت].

بىر كىشى شەيخ ئىبنى ئۇسەيمىن رەھىمەھۇللاھدىن: مەن ئۆمرە قىلىش مەقسىتىدە رىيادتىن ئايروپىلان بىلەن جىددىغا كەلدىم، يولدا ئايروپىلان باشقۇرغۇچى يەنە 25 مىنۇتتىن كىيىن مېقاتنىڭ ئۇدۇلىغا كېلىدىغانلىقىنى ئېلان قىلدى، مەن دىققەت قىلماستىن ئولتۇرۇپتىمەن، ئايروپىلان مېقاتنىڭ ئۇدۇلىدىن ئۆتۈپ بەش مىنۇتتىن كىيىن ئېھرام كىيىم، شۇنداق قىلىپ ئۆمرە پائالىيىتىنى ئادا قىلدىم، بۇ توغرىمۇ؟ دەپ سورىغاندا، شەيخ جاۋاب بېرىپ مۇنداق دېگەن: "بۇ مەسىلىگە بېرىلىدىغان ھۆكۈم ئۆلىمالار بايان قىلغاندەك، مېقاتتىن ئۆتۈپ بولۇپ ئېھرام كىيىشكە ئۈچۈن بۇ كىشى بىر قولى ئۆلتۈرۈپ مەككىدىكى كەمبەغەللەرگە ئۆلەشتۈرۈپ بېرىدۇ، ئەگەر قولى سىنىۋالغىدەك ئىقتىسادى بولمىسا ئاللاھ تائالا ئۇ كىشىنى تاقىتى يەتمەيدىغان ئىشقا بۇيرۇمايدۇ، لېكىن مېنىڭ قېرىنداشلارغا قىلىدىغان نەسىھىتىم: ئايروپىلان باشقۇرغۇچى 25 مىنۇت ياكى 20 مىنۇتتىن كىيىن مېقاتنىڭ باراۋىرىگە يىتىپ كېلىمىز دەپ ئېلان قىلىدىكەن شۇ ۋاقىتتا ئېھرام كىيىش كېرەك، چۈنكى بەزى كىشىلەر ئېلان قىلغاندا ئۇخلاپ ھېچ نەرسىنى تۇيمايدۇ، جىددە ئايدۇرۇمغا ئاز قالغاندا مېقاتتىن ئۆتۈپ كەتكەنلىكىنى ھېس قىلىدۇ، سىز مېقاتقا كېلىشتىن بىر سائەت ياكى ئىككى سائەت ياكى بەش-ئون مىنۇت بۇرۇن ئېھرام كىيىشىڭىز ھېچ گەپ يوق، دىققەت قىلىش زۆرۈر بولغان ئىش، مېقاتتىن ئېھرامسىز ئۆتۈپ كېتىشتىن ئىبارەتتۇر. بەش مىنۇت ۋاقىتتا ئايروپىلان نۇرغۇن مۇساپىنى بېسىپ بولىدۇ، سۇئال سورىغان قېرىنداشىمىزغا دەيمەنكى، سىز مەككىگە بېرىپ مېقاتتىن ئېھرامسىز ئۆتۈپ كەتكەن ھەر بىر كىشى ئۈچۈن بىردىن قولى ئۆلتۈرۈپ مەككىدىكى كەمبەغەللەرگە ئۆلەشتۈرۈپ بىرىڭ، لېكىن بۇنىڭدىن كىيىن دىققەت قىلىڭلار. ئايروپىلان باشقۇرغۇچى مەلۇم ۋاقىتتىن كىيىن مېقاتنىڭ باراۋىرىگە كېلىمىز دەپ ئېلان قىلغاندا، ئېھرام كىيىۋالساڭلار ياخشى، بۇنىڭ ھېچ زىيىنى يوق."